

כ"ז כסלו ה'תשע"ה 19.11.14

מגזין מס' 309

שבת חנוכה פרשת מקץ/מברכים חודש טבת

קשר- שבועי מאת הרב יאיר כלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

הפתח הלבוי

חנוכה - החטא העונש וישועת הפלא

חטאי היהודים (בזמן היונים) היו: ההתיידדות עם היוונים, לימוד תרבותם, חילול שבת ומועד, אכילת טריפות ואי שמירת הטהרה היהודית. מכת העונש היתה בחורבנו הרוחני של בית המקדש, הריגה ושעבוד בגלות. על די תשובה ומסירות נפש באה ישועת הפלא האלוקית הגדולה - נס חנוכה.

(על פי 'היום-יום' כ"ט כסלו)

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

'ברוך דיין האמת',

**הרב כלב יושב שבעה על מות אביו בנימין בן משה ורחל ז"ל.
עד יום ו' כ"ז כסלו - 19.12.14 בביתו בכפר חב"ד.**

זמני התפילות הם:

שחרית - 9:00 בבוקר. מנחה - 16:20. ערבית - 18:00.

**כמו כן בחודש הקרוב לא יתקיים השיעור במושב חמד,
השיעור יתחדש בעז"ה ביום חמישי כ"ד טבת - 15.01.15, הוא
יום הסתלקותו של כ"ק אדמו"ר הזקן בעל התניא והשולחן
ערוך, בשעה 20:30.**

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

בלילות החנוכה, שעה שהנרות דולקים בחנוכה, מספרים הם בשקט בשקט סיפור עתיק ומופלא; אמנם, את הסיפור הזה יכול לשמוע רק מי שמטה את אוזנו הפנימית ומקשיב...

הרקע

סיפור חנוכה מתחיל זמן רב לפני שהתחולל נס פך השמן. עוד בימי שקיעת ממלכות בבל ופרס, ועליית האימפריה היוונית בראשות אלכסנדר מוקדון. הופעתו של אלכסנדר, ציינה שינוי בתשתית התרבותית של העולם. הוא הביא איתו את התרבות ההלניסטית ושאף ליצירת תרבות כלל אנושית. מוקדון הניח שאחידות תרבותית וחברתית תיצור תשתית לאימפריה יציבה.

באותה תקופה סימלה התרבות היוונית בעולם את הקידמה. חכמי יוון פיתחו את הפילוסופיה ואת מדעי הטבע, את השירה, את האמנות הפלסטית ואת תרבות הגוף. השלטת התרבות הזו על העמים שהיו נתונים תחת שלטון אלכסנדר, לא היתה קשה במיוחד. לעומת תרבותו של העולם העתיק, היתה התרבות ההלניסטית מתירנית ומשוחררת ממעצורים רבים, ועל כן קסמה להמונים.

בשנת 300 לפני הספירה הלועזית, אחרי מות אלכסנדר, נחלקה ממלכתו בין שלושת שרי צבאו. שניים מהם קיבלו לידיהם את ממלכות המזרח: **תלמי** שלט על מצרים, ו**סלבקוס** על סוריה, עיראק, פרס, אפגניסטאן, פקיסטאן וחלקים מהודו.

ארץ ישראל היתה נקודת העימות בין שתי הממלכות

ועברה מיד ליד כמה פעמים. מרבית 100 השנים הראשונות היתה תחת שלטון תלמי, ובשנת 200 לפני הספירה הלועזית עברה לידי שלטון סלבקוס, שנגדו מרדו היהודים 37 שנה אחרי כן. אולם בשתי הממלכות היתה שלטת התרבות ההלניסטית שהוסיפה לחלחל ולבסס את עצמה כתרבות האחת, האוניברסאלית.

בלב האוקיינוס האנושי שקיבל על עצמו את התרבות היוונית, היו רק ירושלים ויהודה כיס גיאוגרפי קטן, שיושביו דחו בתכלית את תפיסת העולם החדשה. בימי תלמי הניחו היוונים ליהודים לחיות כרצונם ועל פי אמונתם. יתירה מזו, תלמי אף ראה בתורת ישראל נכס תרבותי רב ערך, וביקש משבעים מחכמי ישראל במצרים לתרגמה ליוונית. תרגום זה ידוע בכינויו 'תרגום השבעים'.

אף על פי כן, חששו חכמי ישראל מפני קירוב לבבות זה. ואכן, נמצא שצדקו. אט אט החלה להתפתח בתוך העם היהודי תופעת ההתייוונות. צעירים חסרי שורשים נסחפו אחר היופי החיצוני והחופש המוסרי של התרבות ההלניסטית. עם הזמן חילחלה ההתייוונות גם אל האריסטוקרטיה היהודית. השכבה הגבוהה אימצה את תרבות יוון, שהיתה כרטיס כניסה חברתי וכלכלי לעולם הגדול. עם זאת, רוב העם נשאר נאמן למורשת אבותיו.

המתיוונים

עם הופעת אנטיוכוס השתנה המצב. העם הקטן, שישב על צומת דרכים אסטרטגי ודבק במנהגיו הבלדניים, הדאיג אותו. בשלב ראשון, ניסה אנטיוכוס להקים בירושלים משטר שיהיה נוח לו. את הכהן הגדול, יוחנן, העביר מכהונתו ומינה תחתיו את המתיוון יאסון. בהמשך הדיח גם אותו ומינה את מנלאוס, מתיוון קיצוני יותר מיאסון. ירושלים נהפכה ל'פוליס' – עיר מדינה יוונית. מוסדות יוונים וגימנסיון התגוששויות הוקמו בה.

מפלגת המתיוונים קיבלה את מלוא הגיבוי של המעצמה הגדולה. ההתייוונות חגגה. המתיוונים התייחסו לתורה ולמצוות כאל אמונות נושנות שאבד עליהן הכלת. את עצמם החשיבו כנושאי דגל הקידמה והתרבות, אנשי העולם הגדול והמודרני. נאמני התורה נתפסו בעיניהם כחשוכים ו'פאנאטיים'.

הגזירות

בעצת יועציו הגיע אנטיוכוס למסקנה, שלא יוכל לדכא את רוח היהודים אלא אם כן יפגע בדתם. הוא הכריז על גזירות האוסרות את חוקי התורה: אסור לשמור את השבת; אין לערוך ברית מילה; אסור להקריב קרבנות, ועוד. אולם באורח פלא התרחש ההיפך הגמור, דוקא הגזירות הללו, הן שהביאו לסילוק התרבות היוונית מהארץ ולנצחונם של נאמני התורה.

מרד החשמונאים

המרד פרץ במודיעין, כפר של כהנים ממשפחת החשמונאים. בראש הכפר עמד מתתיהו בן יוחנן, ולו חמישה בנים: יוחנן הגדול, שמעון התרסי, יהודה המכבי, יוחנן הוופסי ואלעזר החורני. קבוצת חיילים יוונים צרה על הכפר וריכזה את כל תושביו במרכזו. היוונים הקימו מזבח אלילים ומפקד הצבא פנה אל יוחנן וציווה עליו להקריב קרבן על המזבח. יוחנן סירב ובמקומו קם אחד

המתיוונים וניגש להקריב חזיר על גבי מזבח האלילים. מתתיהו הזקן לא היסס, התנפל על המתיוון וכרת את ראשו. חמשת בניו ושאר העם שניצבו מסביב, התנפלו על החיילים היוונים, וכך המרד החל.

משפחת החשמונאים נמלטה להרים והמשיכה לנהל משם את המלחמה נגד היוונים. לא היה להם מה להפסיד, הם בזו לחיי התייוונות, והעדיפו את המוות עליהם. אט אט הצטרפו אליהם אחרים. אנטיוכוס דחק אותם אל הקיר, והם יצאו להילחם בחירוף נפש על חירותם הדתית.

במהלך המלחמה נפטר מתתיהו הזקן, ובנו יהודה מונה למפקד. הוא ניהל נגד היוונים לוחמת גרילה קלאסית של 'פגע וברח'. החשמונאים נחלו נצחונות קטנים, אך חשובים והמוראל בכפרי היהודים עלה. רבים החלו מצטרפים אל שורות יהודה. בהמשך נערכו גם קרבות פנים אל פנים מול היוונים וצבא יהודה ראה את יד ה' עומדת לימינו.

ניצחון החשמונאים

יהודה שאף להגיע לירושלים ולטהר את בית המקדש. הוא חסם את תגבורות הצבא היווני ופינה לעצמו את הדרך אל הבירה. בקרב האחרון והמכריע שנערך סמוך לירושלים, הטיל ליסיאס, מפקד צבא היוונים, למערכה את מיטב כחותיו – למעלה מארבעים אלף חייל – ובכל זאת גבר עליהם צבא החשמונאים הדל והעלוב והדרך לירושלים נפתחה.

החשמונאים מיהרו אל בית המקדש ומצאו שם הרס וחורבן, פסלים ואלילים. לאחר טיהורו בכ"ה בכסלו, שנת ג'תקצ"ה, 165 לפני הספירה הלועזית. נערכה חנוכתו המחודשת של המזבח. זה גם היה היום בו נמצא פך שמן קטן, חתום בחותמו של הכהן הגדול. ואף על פי שהיה בו כדי להדליק את המנורה ליום אחד בלבד, נעשה נס, והשמן המועט הספיק לשמונה ימים. לזכר נס

זה ציוו חז"ל לדורות להדליק נרות החל מכ"ה בכסלו, משך שמונה ימים ולהודות ולהלל לה' על נס הנצחון הצבאי ועל נס פך השמן הטהור.

במבט היסטורי, אנו מבינים היטב, כי דוקא דבקותם של היהודים בדתם ובאמונתם, היא שנתנה לנו לא רק את חג החנוכה, אלא גם את עצם הישארותנו יהודים.

שבת מברכים חודש טבת

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת 'מקץ', מכריזים: המולד יהיה בליל שני שעה עשר בלילה ו-31 דקות. ראש חודש טבת ביום השני וביום השלישי הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידיו, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומיחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את

כל התהילים בשבת מברכים?"

מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע - הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה - ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בענייני נר מצוה ותורה אור.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') - יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

והוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו: "כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצים' אלא ידרוש..."

להלן הימים המיוחדים שבחודש טבת, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

ב' טבת - 'זאת חנוכה', נר שמיני של חנוכה; **ה' טבת** - 'חג הספרים'; **י' טבת** - צום עשרה בטבת; **כ"ד טבת** - יום הסתלקות אדמו"ר הזקן, מייסד חסידות חב"ד, בעל ה'תניא' ו'השולחן ערוך';

הסיפור השבועי

נס חנוכה אוסטרלי

שטחי מרעה נרחבים לכבשים שגידלו, לייצור הצמר האוסטרלי, במקום נידח בוויקטוריה, נשכחה יהדותם כמעט כליל.

סוג זה של ניתוק גאוגרפי קיצוני, היה גורם אופייני להתבוללות באוסטרליה. ואמנם, מציאות חיים זו איימה לנתק לחלוטין את הקשר של בני הזוג עם עברם היהודי הרופף ממילא.

"ראי", אמר הבעל לאשתו, "הלוא אנו חיים באושר, ואיני רואה עוד כל צורך לזהות את עצמי כיהודי. איזו משמעות יש ליהדות בעבורנו, מלבד זיכרונות כואבים מהעיירה הקטנה באירופה!?". האשה הנהנה בראשה להסכמה, שהרי גם לה לא היתה סיבה לחשוב אחרת.

רצתה ההשגחה, וערב אחד, באחד מימי חודש כסלו, בשעה שישבה האישה מול האח הבווערת ועיתון בידיה, צדה את עינה של דיאנה כתבה שהופיעה בעיתון. בכתבה סופר כי באמצע דצמבר חוגגים היהודים בכל העולם את חג החנוכה.

העיתון הזה, שהיה מגיע אליהם מדי שבוע, היה בעצם האמצעי היחיד כמעט לקשר עם העולם הגדול שמחוץ להם. הידיעה על חג החנוכה תפסה משום מה את לבה. בדרך בלתי מובנת תפסה הידיעה את התעניינותה והיא לא הצליחה להסיח את דעתה ממנה. בתוך כך החלו לעלות גם זיכרונות ומחשבות שלא נתנו לה מנוח.

חצי לילה התהפכה על משכבה, עד שהחליטה לקום ולעשות מעשה. היא הדליקה נר קטן על אדן חלון המטבח, ובתחושת סיפוק חזרה לישון.

שעה אחרי כן התעורר בעלה. גם הוא קרא את הכתבה על חנוכה, גם בו החלו להתעורר זיכרונות העבר. הוא קם

הם עזבו את אירופה עוד לפני מלחמת העולם הראשונה, והגיעו לחוף מבטחים באוסטרליה. כרבים שעשו אז את הצעד הזה, ניסו אף הם להשתלב בחיים המפותחים בארץ החופש. הם נעשו מתיישבים במרחבי האדמה הבלתי מעובדת, באזורים מרוחקים של הארץ הענקית הזאת, ואט אט החלה עבודתם להניב פירות. הם התחילו את חייהם שם בעוני ובמחסור, ועם הזמן מצבם הכלכלי החל להשתפר. ההצלחה האירה להם פנים ורווחיהם היו נאים.

אולם ככל שהצליחו בהישגיהם הכלכליים, התרופפה זיקתם לשמירת התורה ומצוות. ההורים עדיין הקפידו על קיום ההלכה, ואף שמרו מנהגים מסויימים שהביאו עמם מעיירת מולדתם, אך הבנים כבר נהפכו לאוסטרלים לכל דבר, באורחות חייהם ובלבושם. העבודה הקשה בשדות האחוזה היתה רבה ומפרכת, וריחוקם מן העיר, שבה התקיימו חיי קהילה, עשו את שלהם להתרחקות מחיים יהודיים.

ג'ק היה צעיר הבנים במשפחה. בברית שנעשתה לו נקרא שמו בישראל יעקב, אך בהשפעת הזמן והסביבה הוחלף שמו לג'ק. בכישרונותיו המיוחדים הצליח לסיים בהצטיינות את מסלול הלימודים בבית הספר הכללי במקום מגוריו, ואף עלה ללימודים גבוהים יותר. ובכל זאת, עם סיום לימודיו נרתם דוקא הוא לניהול חוותו של אביו, וגם את זה עשה במסירות ובהצלחה.

ברבות הימים נשא לאישה את דינה – אף היא מרקע משפחתי דומה – שאת שמה שינו לדיאנה. בתחילה חיו בסביבה יהודית, וכך שמרו על זיקה כלשהי ליהדות. בחלוף הזמן, עם המעבר לאחוזה מבודדת משלהם, עם

שנראו כנצח. על שניהם השתלט הפחד מפני הנורא מכול. אך לפתע פרץ אחד המחלצים בקריאה: "היי! הביטו לשם!". אור קטן שהבליח בחשכה משך את תשומת לבו. אלה היו שני אורות קטנים, מרצדים ומנצנצים בחלון הבית...

המחלצים שמיהרו אליהם מצאו את בני הזוג כמעט על סף ייאוש. שניהם בכו וצחקו מהתרגשות ולא האמינו שזכו להינצל. אך עוד יותר התקשו לעכל את העובדה ששמעו מפי המחלצים, כי הנרות, 'נרות החנוכה' שלהם, הם שהביאו לידי הצלתם.

שני נרות של שתי נשמות רחוקות ונידחות עשו את נס חנוכה הפרטי שלהם, ונהפכו גם לסיפור שזכה לכותרות העיתונות באותם ימים. לבני הזוג גרם הסיפור לחולל שינוי ניכר בתפיסת עולמם בדבר הקשר שלהם עם הקב"ה וערכי הנצח של העם היהודי.

(עיבוד מהספר 'אברהם אבינו של אוסטרליה', מאת ר' אורי

קפלון)

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

ונכנס למטבח. למראה הנר שעל אדן החלון עברה בו מחשבה, שהנה גם אשתו חשבה אותן מחשבות שעברו בו. הוא ניגש אל אדן החלון והדליק גם הוא נר קטן.

אך בכך לא תם הסיפור. באותו לילה הכה את האזור שבר ענן פתאומי, כפי שקורה מדי פעם בפעם בחלק זה של העולם. החוות ששכנו במקומות הנמוכים הוצפו במי הגשם ונותקו, ובתוכן גם חוותם של בני הזוג שלנו. כוחות החילוץ חשו לאזור, אך השיטפון ניתק את זרם החשמל, והעלטה היתה גדולה כל כך, שצוותי המתנדבים התקשו להגיע אל החוות.

הגשם העז שניתך על הבית בעוצמה העיר את ג'ק ודיאנה. בבהלה נוכחו לגלות כי חצר ביתם מוצפת מים, והמים גואים ומציפים את רצפת הבית. הם מיהרו אל החלון לזעוק לעזרה, אך קולותיהם נבלעו ברעש המים האדיר שסביבם.

למרבה חרדתם של ג'ק ודיאנה הם נוכחו כי המחלצים לא ראו את ביתם באפלה, וחלפו על פניו הלאה, בחיפוש אחר לכודים אחרים. אלה היו רגעים קשים מנשוא

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת מקץ

חלומות מוזרים ללא פשר

שנתיים חלפו מאז השתחרר שר המשקים מבית הסוהר, ויוסף עדיין כלוא, על לא עוול בכפו.

בוקר אחד, מתעורר משנתו פרעה מלך מצרים כשרוחו נפעמת. בלילה חלם חלום מוזר. בחלומו הוא עומד על שפת היאור, ומן היאור עולות שבע פרות שמנות בשר הרועות באחו. אחריהן עולות שבע פרות רזות ושדופות הבולעות את הפרות השמנות, אולם נותרות הן מצומקות כשהיו.

ושוב נרדם פרעה וחולם חלום נוסף. עתה עולות בחלומו שבע שיבולים עמוסות גרעיני תבואה. אחריהן צומחות שבע שיבולים דקות ושדופות הבולעות את השיבולים המלאות וגם הפעם אין הדבר ניכר בהן כלל. פרעה מתעורר נסער ומכנס עם בוקר את שריו ויועציו לנסות לברר את פשר חלומותיו. במבוכה שמשתררת איש אינו מוצא פתרון לחלומות. לפתע נזכר שר המשקים בעבד העברי הכלוא בבית הסוהר אשר מיטיב לפתור חלומות. פרעה מצוה למהר ולהביא אליו את יוסף.

פתרון מבריק ועצות מועילות

יוסף, בן השלושים, מובא בדחיפות אל המלך, רחוק, מסופר ומלובש כראוי. הוא שומע מפי המלך את פרטי חלומותיו, ובחסדי שמים ממהר לפותרם. בפתרונו הוא מבאר: שבע הפרות שמנות הבשר ושבע השיבולים עמוסות התבואה רומזות לשבע שנות ברכה ושפע כלכלי שיבואו על מצרים. לעומתן, שבע הפרות הרזות

והשיבולים הדקות והשדופות מרמזות על שבע שנות רעב שתבאנה לאחריהן. בליעת הרזות והדקות את השמנות והמלאות מרמזת כי שנות הרעב ’בלעו’ וישכחו את זכר שנות השפע והשובע שקדמו להן. ומוסיף יוסף ומסביר כי הישנות המסר האלוקי, בשני חלומות שונים, רמז הוא למיידיות התגשמות הדבר.

יוסף אינו מסתפק בפתרון החלומות וממשיך לדבר כאיש אירגון מומחה. הוא מציע למנות איש מתאים שיהיה בכחו לארגן מערך אדיר של איסוף, אחסון ושימור השפע של שנות השובע לטובת שנות הרעב.

יוסף השליט העליון

פרעה נדהם ומתמלא הערכה לנוכח פתרונו המבריק של יוסף ועצותיו המועילות. הוא מחליט כי אין מתאים מיוסף לנהל את כל ארץ מצרים וממנהו ’משנה למלך’. מעתה, מלבד תואר המלכות אותו משאיר פרעה לעצמו, יהיה יוסף השליט העליון על כל ממלכת מצרים. כאות לכך מעניק המלך ליוסף את טבעת חותם המלך, מלבישו בבגדי מלכות ומוציאו במרכבת המשנה למסע הכתרה בכל ארצו.

יוסף, שמעתה הוא המשנה למלך, נושא לאשה את בת פוטיפר ונולדים לו ממנה שני בנים – מנשה ואפרים. במסגרת תפקידו הרם ניגש הוא מיד ליישם את תוכניתו בדבר אגירת המזון וצובר כמויות אדירות של תבואה.

הפוסק הבלעדי

פתרונו של יוסף מתגשם במדויק. בתום שבע שנות

שביעות רצונו וטוען כנגדם בזעם 'מרגלים אתם וכוונותיכם הנסתרות מסכנות את הממלכה'.

הוא מציע מבחן לכשרותם: כיון שסיפרו אודות בנימין אחיהם הקטן שנשאר בבית, יצא נא אחד האחים להביאו מבית אביהם למען תוכח כנותם. ועד אשר יובא לכאן אחיהם הקטן ישהו יתר אחיו כבני ערובה במעצר.

בעקבות סרובם נלקחים בני יעקב לשלושה ימי מעצר. ביום השלישי מציע יוסף הצעת פשרה: שמעון בלבד יישאר במעצר עד אשר יובא בנימין לפניו. ובניתיים רשאים שאר אחיו לרכוש מזון ולשוב לביתם. אמנם, מזהירים יוסף, אל להם לשוב למצרים ללא בנימין אחיהם הקטן.

האחים הנרגשים משוחחים ביניהם ללא חשש. הם אינם יודעים כי שיחותיהם המתנהלות בינם לבין עצמם מובנות היטב למשנה למלך היודע את שפתם. יוסף שומע אותם אומרים זה לזה כי כל צרותיהם לא באו עליהם אלא בעוון מכירת אחיהם הקטן. לשמע דבריהם, מתרגש יוסף ויוצא מן החדר כדי שלא יבחינו בדמעותיו. אך מיד הוא חוזר, ובארשת מנוכרת אוסר הוא את שמעון ומשחרר את היתר.

שיבת האחים לארץ כנען

לפני צאתם חזרה לביתם שבארץ כנען, מצוה יוסף גם הפעם להטמין את כספם בתוך שקי התבואה שרכשו. והנה באחת מחניותיהם בדרך, כשפותח אחד האחים את שקו, מגלה הוא לתדהמתו כי כספו הושב לו. אחריו מגלים שאר אחיו כי גם בשקיהם הוטמן התשלום שנתנו בעבור המזון. בהגיעם הביתה מספרים הם לאביהם את כל אשר אירע עימם במצרים ובדרכם חזרה.

יעקב הכואב את אסון בנו יוסף, מסרב להניחם להוריד את בנימין עימם למצרים מחשש פן יארע גם לו אסון.

השובע והרווחה הכלכלית, באות על מצרים שנות בצורת. תושבי המדינה ועימם עמי האזור כולו, אינם ערוכים לימים כה קשים ומשוועים למזון. המוני אדם צובאים בבקשת עזרה על ארמון המלך פרעה. את כולם מפנה המלך אל יוסף, הפוסק הבלעדי בכל הקשור למחסני התבואה ומכירת מזון לכל דורש.

יוסף מתאפק ומסתיר זהותו מאחיו

גם בארץ כנען שורר רעב כבד. יעקב שולח את עשרת בניו למצרים לקנות מזון לכלכלת המשפחה. רק את בנימין, אחיו הקטן של יוסף, אין הוא שולח עימם ומשאירו בבית. בבואם לפני המשנה למלך, הוא יוסף, משתחוים האחים לפניו ארצה. יוסף, שמזהה מיד את אחיו, רואה כיצד מתגשם חלומו לנגד עיניו. ואילו בני יעקב, שזוכרים את אחיהם הצעיר ללא חתימת זקן, כלל אינם מעלים בדעתם כי האיש הנכבד והמרומם העומד לפניו הוא יוסף אחיהם האובד. יוסף מחליט לבחון אם יש חרטה בלבם על מכירת אחיהם האובד. חשוב לו לדעת עד כמה נכונים הם לפעול בנחישות על מנת לשחררו וכן את לכידותם המשפחתית.

המשנה למלך מתנכר אל בני יעקב, מדבר עימם קשות ומאשימם בריגול. הוא מטיח בהם כי בתוקף תפקידו כמשנה למלך ידוע לו היטב כי התפזרו לפני כניסתם לעיר כדי להיכנס דרך עשרה שערים שונים. הם מצטדקים בפניו ומסבירים כי התפזרו על פני העיר לחפש אחר אחיהם האבוד. וכיצד ינהגו, הוא שואל, אם יידרשו לשלם תמורתו כופר גבוה עבור שחרורו? מוכנים הם, עונים האחים, לשלם כל סכום שיידרש. מרוצה מתשובתם, שואל הוא עוד, ומה יעשו אם בעד כל הון לא יסכימו לשחררו? אזי, משיבים האחים בנחישות, מוכנים הם להרוג ולהיהרג בעבור הצלת אחיהם. יוסף מסתיר את

ולא מועילה גם נטילת האחריות של ראובן לשלום הילד.

ירידת האחים מצריימה ובנימין עימם

הימים חולפים, וכבר אזל המזון שהובא ממצרים והרעב הכבד עודנו בתוקפו. שוב מבקש יעקב מבניו כי ירדו מצריימה לשבור בר, אך הם חוזרים ומסבירים כי המשנה למלך מצרים אסר עליהם לשוב ללא בנימין. ועדיין יעקב עומד בסירובו... אלא שהרעב ההולך וגובר מעורר לבסוף את יהודה לקחת על עצמו את אחריותו האישית לשלום הילד. הוא מדגיש באוזני אביו כי באם לא ירדו מצריימה להביא מזון תאבד כל משפחתם ברעב. בלב כבד מתרצה יעקב ומציידם במתנות עבור המשנה למלך, וגם נותן בידם כסף לקניית מזון מלבד הכסף שהוחזר בטעות לשקיהם.

סעודת כבוד ומתנות לרוב

בראותו את בנימין, אחיו מאמו רחל, פוקד יוסף על מנהל משק ביתו לזמן את בני יעקב להתארח בביתו הפרטי כדי לסעוד עימו על שולחנו. מבולבלים ומפוחדים מובאים האחים לבית המשנה למלך. הם חוששים מפני המצפה להם ומנסים להסביר למנהל הבית את כל השתלשלות העניינים. הלה מרגיעם באומרו כי מכובדים הם בעיני אדונו.

בבוא המשנה למלך לביתו, משתחוים האחים בפניו, מוסרים לו את המתנות שהביאו עימם ומשיבים להתעניינותו בדבר שלום אביהם. ושוב למראה אחיו הקטן הנלווה עימהם, מתרגש יוסף עד עמקי לבבו ופונה לבכות לבדו בחדר אחר. לאחר שהוא נרגע, מוחה יוסף את דמעותיו ושב אליהם לסעוד עימם. במהלך הסעודה מתרחשים דברים מוזרים ומסתוריים. מארחם מקיש על גביע הכסף שלו ו'מנחש' את סדר הולדת האחים ומושיבם אצל השולחן על פי סדר גילם. את בנימין הוא מושיב

לצידו כשארחתו עשירה משל אחיו.

להפתעת האחים מתנהלת הסעודה באווירה נעימה ולבבית, ובסיומה, לתדהמתם, מעניק להם המשנה למלך מתנות רבות, כשמתנות בנימין עולות על מתנות כולם. אין הם יודעים כי גם הפעם ציוה יוסף להשיב להם את כספם וכי באמתחת בנימין אף הוטמן גביעו.

צרה רודפת צרה

נבוכים יוצאים האחים לדרכם חזרה לביתם, מתקשים להאמין כי שמעון ובנימין איתם, שקיהם מלאים כל טוב ובידם מתנות לרוב. אלא שלא עובר זמן רב ובטרם מספיקים הם להתרחק מהעיר, והנה מאחור נשמעים קולות הרודפים. חיש מהר מתקרב ובא אליהם מנהל משק בית יוסף. הוא עוצר אותם בתקיפות ומבקש לחפש בכליהם, בטענה כי נגנב גביע הקסמים של יוסף אדונו, והחשד נפל עליהם. האחים מתמרמרים באומרם כי כנים הם וישרי דרך, והרי ביוזמתם החזירו את הכסף שנמצא בכליהם, והכיצד יעלה על הדעת לחשוד בהם בגניבה!?

בטוחים בחפותם מתחייבים הם כי יומת מי שבכליו ימצא הגביע וכל אחיו יהיו ליוסף לעבדים. בזה אחר זה מחפש האיש בשקי כל האחים. בהגיעו לשקו של בנימין מתגלה הגביע המסתורי באמתחתו.

לנוכח הצרה האיומה שניחתה על ראשם קורעים האחים את בגדיהם, ושבורים חוזרים הם על כרחם מצריימה.

עם כניסתם לביתו של המשנה למלך נופלים הם על פניהם ארצה לרגליו. מתוך השלמה עם הגזירה שנפלה עליהם, מציע יהודה ליוסף שיהיו האחים כולם לעבדיו. יוסף אינו מסכים. 'רק הגנב הפושע יחוייב לשלם את המחיר' הוא אומר, ומוסיף 'רק בנימין ישאר במצרים וכל יתר אחיו רשאים לעזוב את המקום בשלום ולשוב לביתם'.

חסידות על הפרשה מקץ

עבודת ה' בתוך העולם – נעלה יותר ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו (מב,ח)

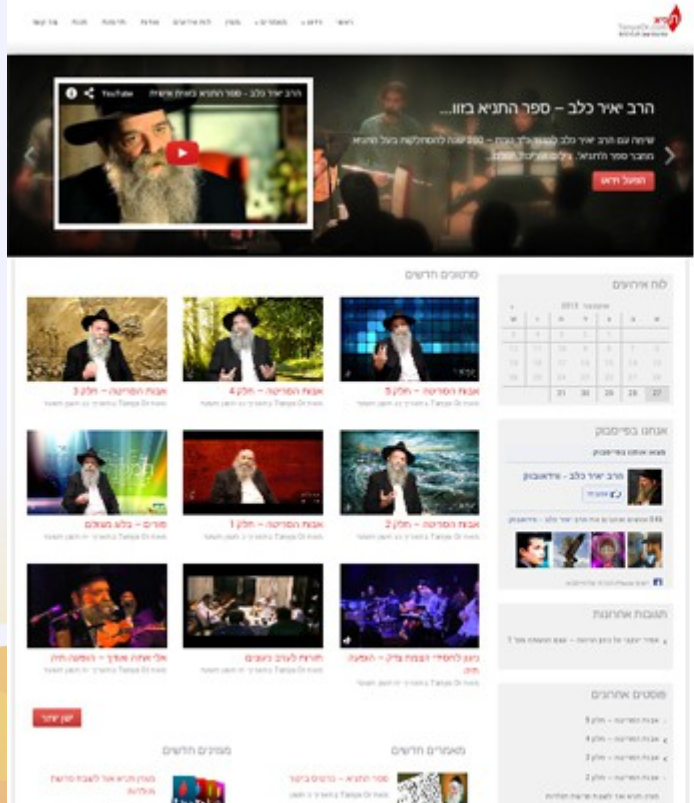
מסביר אדמו"ר האמצעי, בנו של בעל התניא, ממשיך דרכו וממלא מקומו :
 השבטים בחרו להיות רועי צאן, שהוא עסק קל. בשל עיסוקם נמצאים הם מחוץ לעיר, וכל טרדות העולם אינן מבלבלות אותם מביטולם ומדבקותם באלוקות. אך יוסף מדה אחרת היתה לו – אף שהיה טרוד מאד בעניני העולם הזה, שהרי היה שליט בכל ארץ מצרים, בכל זאת, לא תפסו מקום אצלו הענינים האלה לבלבלו מביטולו ומדבקותו באלוקות.
 האחים לא שיערו ולא עלה על דעתם כלל שאפשר להיות בבחינת 'מרכבה' לאלוקות גם בשעה שבחיצוניות טרודים כל כך בעניני העולם הזה. לכן טעו בו וחשבוהו לאיש מצרי.

(מעובד על פי 'תורת חיים', פרשת ויחי דף קד ע"ב)

עבודת הצדיק ועבודת הבעל תשובה כי נשני אלקים... כי הפרני אלקים (מא,גא-גב)

מפרש הרב המגיד, רבו של בעל התניא:
 "אפרים" ו"מנשה" מסמלים את עבודת הצדיק ועבודת הבעל תשובה. בשניהם מופיע טעם קריאת שמותיהם על שם מעשיהם **שבעבר**: "כי נשני... כי הפרני". וכדלהלן:
אפרים – מלשון "כי הפרני אלקים", היינו עבודת הצדיק: הצדיק "פרה ורבה", הוא מתחזק בעבודתו כתוצאה מתורתו, תפילתו וקיום המצוות שלו עד עתה.
מנשה – מלשון "כי נשני אלקים", היינו עבודת הבעל תשובה: אדם ש'שכח' את הקב"ה (נשיה לשון שכחה), וכשנותן ליבו לחזור בתשובה, הרי תוקף וחוזק עבודת ה' שלו, הוא דוקא בגלל שבעבר 'שכח' זאת.
 נמצאנו למדים: **הצדיק עובד את ה' כתוצאה מעבודת ה' שלו בעבר**, ואילו **הבעל תשובה עובד את ה' בשל העדר עבודת ה' בעבר**.

(מעובד על פי 'אור תורה' בראשית פר' ויחי דף כ' ע"ב)

התחדשנו!
 בוטאו לבקר
 באתר המשודרג
 www.tanya.com

באתר ביו-טיוב ובפייסבוק:
מגזין, שיעורים נגונים ובלוגים מצולמים
(באיכות HD), שידורים חיים בימי חמישי.
WWW.TANYAOR.COM

עודה ראשונה לנפש

סדר התנ"ך

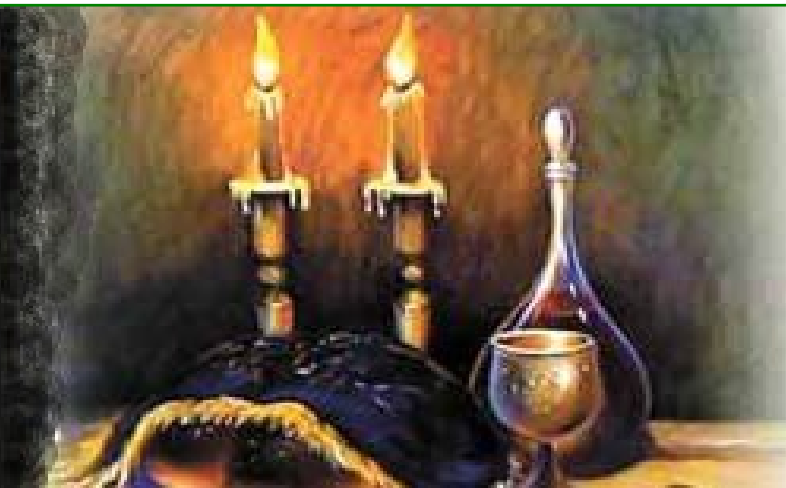
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:19	16:03	י-ם
17:20	16:17	ת"א
17:18	16:06	חיפה
17:22	16:21	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון